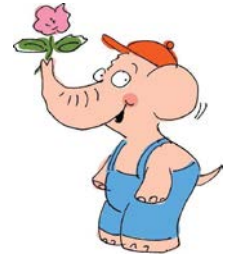

פרשת אמור

לא לאפליה

הקריאה "לא לאפליה!" עולה מתוך הפסוק "משפט אחד יהיה לכם כגור כְּאֶזְרַח יְהוּה... (ויקרא, פרק כ"ד פסוק כ"ב). פסוק זה דורש התייחסות שוויונית במשפט גם לאזרח (לבן הארץ "הוותיק") וגם לגר (לזר שהגיע לארץ לא מזמן).

אנו הרחבנו אמירה זו וקראנו להימנע מאפליה בכלל ולהשתדל לנהוג בשווה כלפי הכול. אפליה היא הבחנה בין פרטים או בין קבוצות וההתייחסות הבלתי שוויונית כלפיהם (העדפה או קיפוח) ממניעים לא ענייניים, למשל רק על שום השתייכותם לקבוצה מסוימת. לדוגמה, אישה המקבלת משכורת פחותה מגבר הממלא תפקיד זהה לשלה (רק משום היותה אישה). במדינת ישראל, כמו במקומות רבים אחרים בעולם, קיימות תופעות שונות של אפליה לא מוצדקת. למשל אפליה על רקע **עדתי** (ראו במדור רואים עולם), אפליה על רקע **צבע העור** (הבאה לידי ביטוי בישראל של ימינו בעיקר ביחס המקפח כלפי היהודים יוצאי אתיופיה), אפליה על רקע **מדרי** (של נשים לעומת גברים, כמו בדוגמה שהבאנו למעלה), אפליה על רקע **לאומי ודתי** (של האזרחים הערבים בישראל) ועוד. אפליה נוספת העולה מדי פעם לדין היא אפליית יישובי **הפריפריה**. הטענה היא שיישובים אלו מקופחים מבחינת המשאבים והתקציבים המושקעים בהם יחסית ליישובים במרכז. התלמידים שלנו נתקלו בוודאי באפליה שמקורה בהעדפה אישית – ילד אהוב במיוחד על מורה או על מדריך הזוכה ליחס מועדף או להפך... גם הילדים בוחרים לעתים להתייחס באופן מפלה לילדים אחרים. זו הזדמנות לדבר עם התלמידים על המפגש שלהם עם תופעות של קיפוח והעדפה מסוגים שונים ועל יחסם לתופעות אלו.

במדור רואים עולם

השבוע במדור רואים עולם מובא סיפורה של אחת הקבוצות שהעלו על סדר היום בישראל את **האפליה העדתית**. בשישים שנות קיומה עשתה מדינת ישראל דרך ארוכה בתחום זה, ואכן הפער העדתי הצטמצם (בין השאר, בזכות הנישואים בין בני העדות השונות ובזכות המאמץ להקנות לכל ילדי ישראל חינוך שווה), אם כי הוא עדיין בא לידי ביטוי בכמה תופעות. למרבה הצער, עדה "חדשה" סובלת בשנים האחרונות מאפליה על בסיס עדתי – העדה האתיופית. קריאת המדור יכולה להיות הזדמנות מצוינת לעמוד על מקורותיה של האפליה על רקע עדתי ועל חוסר הצדק שבה. כפי שמוסבר במדור, אפליית המזרחיים נבעה (בעיקר) משום שהם היו **חדשים** יותר בארץ ו**שונים** בתרבותם ועל כן **חלשים** יותר מהאשכנזים שקלטו אותם. כך גם יוצאי אתיופיה היום – הם החדשים ביותר והם שונים באופן ניכר בצבע עורם ובתרבותם מרוב התושבים בארץ.

על המדרש

נצייר לעצמנו אחד מהמצבים שהמדרש שלפנינו מדבר עליהם: מנהל בכיר בחברה פרטית יושב במשרדו. בזה אחר זה נכנסים לחדרו שני מבקרים: הראשון הוא אדם בעל חזות עלובה הלובש בגדים דהויים, גדולים ממידתו ופשוטים למראה. האדם מבקש שתוקדש לו חצי שעה כדי שיוכל לשטוח **בקשה כלשהי**. לעומת זאת, המבקר השני הוא איש נשוא פנים ומכובד, שניכר שהוא בעל עמדה חשובה, ואף הוא רוצה לשטוח **בקשה**. האם תגובתו של הבכיר תהיה זהה בשני המקרים? סביר להניח כי הוא יתייחס ביתר כבוד וסבלנות לאדם בעל החזות המכובדת.

המדרש מדגיש בפנינו שהקב"ה, שפועלו אמת, נוהג אחרת: הקב"ה אינו מפלה בין בני אדם, לא על רקע מעמדי, לא על רקע כלכלי ולא על רקע מגדרי (ובימינו נוסיף גם על רקע גזעי [צבע עור] או עדתי), אלא מקשיב לכולם באותה מידה.

שאלות לדיון: האם אתם חושבים שאנחנו צריכים ללמוד מדרכי האלוהים ולקבל את העשיר ואת העני במידה שווה? אילו יתרונות יש לאל שאין לנו? מה אנחנו בני האדם צריכים לעשות כדי להצליח להעניק יחס שווה לאנשים שונים?

הצעה לפעילות לפני קריאת המדרש: קראו לזוגות שיציגו את התמונות שתיארנו – כיצד מקבל המנהל את בעל החזות העלובה וכיצד הוא מקבל את בעל החזות המרשימה. ערכו דיון – האם הייתה למנהל סיבה עניינית להתייחס אחרת לשני הפונים? ואז המשיכו בקריאת המדרש.

מה בפרשה

דיני הכוהנים – בפרשה זו מובאים דיני קדושה וטהרה הנוגעים לכוהנים, החייבים בדרגה גבוהה יותר של קדושה: דיני אכילת הקודשים והאיסור הקרבת קורבנות בעלי מום.

הזמנים המקודשים – שבת, פסח, טקס הנפת העומר, יום הכיפורים וחג סוכות.

נר התמיד ולחם הפנים.

פרשת המקלל – במהלך ריב בין שני אנשים קילל אחד מהם את שם האל. מאחר שלא ידעו מה דינו הביאו אותו לפני משה, ועל פי מצוות ה' הוציאו אותו אל מחוץ למחנה ורגמו אותו באבנים.

דיני רצח והכאה – מידה כנגד מידה.